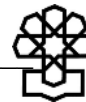

علل بروز تورم در ایران
و راه‌های کاهش و مهار آن
(مروری بر مطالعات انجام شده)

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. مبانی نظری دلایل بروز تورم
۴	۲. تورم در ایران
۱۰	۳. جمع‌بندی عمده‌ترین دلایل بروز تورم در ایران
۱۲	۴. توصیه‌های سیاستی
۲۸	منابع و مآخذ

علل بروز تورم در ایران و راه‌های کاهش و مهار آن (مروری بر مطالعات انجام شده)

چکیده

در سند چشم‌انداز بیست‌ساله، جهت دستیابی به جایگاه اول اقتصادی، تمهیداتی در جهت کاهش تورم به‌منظور دستیابی به جامعه‌ای دور از فقر، توزیع مناسب‌تر درآمدها، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و ... پیش‌بینی شده است. روند حرکتی تورم، به‌ویژه طی سالیان اخیر در جهت تحقق اهداف مذکور نبوده، به‌طوری که علیرغم آنکه بسیاری از کشورها توانسته‌اند به معضل تورم‌های بالا و دو رقمی غلبه کنند کشورما همچنان شاهد تورم‌های دو رقمی است. در چنین شرایطی ضرورت شناخت عوامل بروز تورم در ایران و راهکارهای مواجهه با آن، بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود که گزارش حاضر در این راستا تهیه شده است.

مقدمه

تورم پدیده‌ای است که چشم‌های پرشماری از توده‌های مردم، فعالان اقتصادی اعم از تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران و نیز نخبگان اقتصادی و سیاسی به آن دوخته شده است. شواهد تاریخی نشان می‌دهد که تورم از مهمترین معضلات اقتصادی است که بسیاری از کشورها به‌ویژه کشورهای درحال توسعه با آن مواجه هستند. تورم از آن جهت دارای اهمیت فراوان برای اقتصاددانان و سیاستگذاران است که بروز آن آثار نامطلوبی همچون نابرابری توزیع درآمد به نفع صاحبان دارایی و به زیان حقوق بگیران، افزایش نااطمینانی و بی‌ثباتی اقتصاد کلان و در نتیجه کوتاه‌تر شدن افق برنامه‌ریزی و کاهش سرمایه‌گذاری را به همراه دارد. از همین روی، در دو دهه اخیر، اغلب کشورهای جهان در جهت مهار این بیماری اقتصادی، گام برداشته و تا حد زیادی نیز موفق شده‌اند، براساس آمارهای بانک جهانی^۱ در حالی که تورم سال ۲۰۱۱ در کشورهای عربی ۴/۳۹ درصد، اتحادیه اروپا ۳/۳۲ درصد، کشورهای OECD ۳/۳۳ درصد و کل دنیا ۴/۹ درصد بوده است، اما این رقم در کشور ایران بالغ بر ۲۰/۶ درصد بوده و ایران جزء ۵ کشور با بالاترین تورم در دنیا محسوب می‌شود.

با وجود اهمیت فراوان تورم و آثار آن بر متغیرهای اقتصاد کلان، شاهد مواجهه سیکلی مسئولان با این مهم هستیم. به طوری که در برهه‌ای از زمان و با افزایش و شدت گرفتن نرخ تورم

توجه همگان به سمت آن جلب می‌شود، اما پس از مدتی و با فروکش کردن نسبی آن، این موضوع و ضرورت توجه به آن از دستور کار خارج می‌شود. متأسفانه در ذهن برخی مسئولین این شائبه وجود دارد که علم اقتصاد مرسوم و آموزه‌های رایج اقتصاد در باب تورم، کارکرد لازم را در حل و فصل مشکل تورم در ایران نداشته و با پذیرش این فرضیه و نفی بدیهیات اقتصادی دست به اعمال سیاست‌های گوناگون پولی و مالی می‌زنند. موضوعی که بارها و بارها توسط متخصصین و صاحب‌نظران اقتصادی رد شده و مستندات علمی فراوانی در رد آن وجود دارد. در واقع شاید بتوان گفت عدم مراجعه به دستاوردهای علمی و پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه‌های مختلف اقتصادی از جمله تورم چنین برداشتی را در ذهن برخی مسئولین به وجود آورده است.

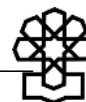
هدف از تهیه گزارش حاضر، بازشناسی دلایل بروز تورم و راه‌حل‌های کاهش آن، مبتنی بر مطالعات علمی انجام شده توسط محققان اقتصادی و کارشناسان بوده است. جهت نیل به این مقصود مطالعات علمی - پژوهشی و کارشناسی مرتبط با موضوع جمع‌آوری و جمع‌بندی شده است. در مجموع، ۲۶ مقاله علمی - پژوهشی که در سال‌های دهه ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ به رشته تحریر درآمده و عمدتاً با رویکردهای اقتصادسنجی انجام گرفته است مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. این مطالعات بازه‌های زمانی گوناگونی را مورد بررسی قرار داده‌اند که جزئیات آن در جدول ۳ در انتهای گزارش آمده است. همان‌طور که پیش‌تر بیان شد، عدم مراجعه به نتایج مطالعات انجام شده و استفاده از آنها (و سایر پژوهش‌های علمی) در فرآیند تصمیم‌سازی یکی از آسیب‌های جدی حوزه سیاستگذاری در کشور است. گزارش حاضر و سلسله‌ای از گزارش‌های آتی درباره نرخ ارز، نرخ سود بانکی و...، جهت برطرف کردن این نقیصه تهیه شده و خواهد شد.

۱. مبانی نظری دلایل بروز تورم

در ادبیات اقتصادی دلایل گوناگونی در تشریح بروز تورم بیان شده است که در ادامه اجمالاً به آن پرداخته می‌شود.

۱-۱. نظریه‌های اقتصادی در خصوص بروز تورم

در گذر زمان و پس از وقایع تاریخی مختلف، نظریه‌های اقتصادی مختلفی برای توضیح دلایل بروز تورم ارائه شده است. نظریه‌های اقتصادی در این رابطه را می‌توان در قالب سه گروه اصلی به شکل زیر طبقه‌بندی کرد:

- تورم ناشی از فشار تقاضا،^۱

- تورم ناشی از فشار هزینه،^۲

- تورم ساختاری.^۳

خلاصه آنچه هریک از نظریات فوق درخصوص دلایل بروز تورم و راهکارهای جلوگیری

از آن، بیان کرده‌اند در جدول ۱ بیان شده است.

جدول ۱. دلایل و راهکارهای مهار تورم از دیدگاه نظریات مختلف

نظریه	دلایل تورم	برخی مصادیق	راهکارهای مهار تورم
فشار تقاضا (ناشی از بازار پول)	تورم صرفاً پدیده‌ای پولی است که از افزایش عرضه پول ناشی از سیاست‌های پولی انبساطی پدیدار می‌شود	افزایش عرضه پول	هیچ یک از سیاست‌های درآمدی و قیمتی برای مهار تورم کارگر نیست. تنها راه ممکن برای مهار تورم محدود کردن رشد عرضه پول به نرخ معادل نرخ رشد درآمد ملی واقعی است
فشار تقاضا (ناشی از بازار کالا و پول)	مازاد تقاضا نسبت به عرضه (چه این مازاد تقاضا از بازار کالا نشئت گرفته باشد چه بازار پول) منجر به بروز تورم می‌شود	کسری بودجه	هر سیاست ضد تورمی مستلزم محدود کردن تقاضاست
فشار هزینه	علت اصلی افزایش قیمت‌ها (تورم) ناشی از افزایش هزینه‌های تولید و انتقال منحنی عرضه کل به چپ است	تکانه‌های طرف عرضه افزایش دستمزد و کاهش بهره‌وری کاهش ارزش پول ملی افزایش قیمت حامل‌های انرژی	راهکار اصلی مهار تورم، پیاده‌سازی سیاست‌های درآمدی است. تورم را تنها با دخالت مستقیم دولت و به‌منظور نظم بخشیدن به بی‌سروسامانی‌های تعیین دستمزد و مواد اولیه می‌توان کاهش داد
ساختاری	وجود برخی شرایط و عوامل نهادی و بنیادی عامل تورم در کشورهاست	بازارهای غیررقابتی و فشار سود تورم وارداتی بالا بودن نرخ بیکاری به‌دلایل ساختاری و توسل دولت‌ها به روش‌های تورمی	اتخاذ سیاست‌های مناسب بلندمدت برای رفع موانع و تنگناهای موجود در اقتصاد

1. Demand- Pull Inflation
2. Cost- Push Inflation
3. structural Inflation

۱-۲. نظریه‌های سیاسی - اجتماعی در خصوص بروز تورم

برخی اقتصاددانان بر این باورند گاهی تورم به ابزاری جهت تأمین اهداف سیاسی - اقتصادی در برخی کشورها تبدیل می‌گردد (برتن و فیشر)^۱. به اعتقاد این عده راه کاهش و نهایتاً پایان دادن به تورم در این موارد پی بردن به اهداف سیاستگذار در مقاطع زمانی مختلف است. کوکرمن^۲ (۱۹۸۲) در ارتباط با دلایل ایجاد تورم از سوی دولت‌ها، چند انگیزه را بیان می‌کند که در جدول ۲ به اجمال بیان شده است.

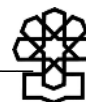
جدول ۲. دلایل سیاسی - اجتماعی بروز تورم

انگیزه	توضیح
کاهش بیکاری	برخی دولت‌ها، در دوره انتخابات و جهت کاهش بیکاری و در پی آن کسب محبوبیت و رأی بیشتر، اقدام به اعمال سیاست‌های انبساطی کرده که پیامد آن تورم است
درآمدی	برخی دولت‌ها به‌ویژه آنها که از کسری بودجه بالا و نظام مالی ضعیف رنج می‌برند، جهت رفع عدم تعادل‌های مالی خود و کسب درآمد، انگیزه‌ای برای درآمدزایی با استفاده از حق‌الضرب* پول دارند. متغیرهایی همچون نسبت بدهی دولت به تولید ناخالص داخلی و سهم پایه پولی در تولید ناخالص داخلی علاوه بر متغیرهایی که میزان توسعه بازار اوراق قرضه دولتی را اندازه می‌گیرند، به‌عنوان شاخص‌هایی برای شناخت این انگیزه به حساب می‌آیند
ترازپرداخت‌ها	برخی دولت‌ها جهت کاهش مشکل ترازپرداخت خود، دست به کاهش رسمی ارزش پول خود می‌زنند. این سیاست منجر به تشویق صادرات و کاهش واردات می‌گردد که علاوه بر بهبود ترازپرداخت‌ها، به تورم در داخل دامن می‌زند

* Seniorage

۲. تورم در ایران

در این قسمت به‌منظور درک بهتر از میزان تورم و وضعیت نابسامان آن، ابتدا به جایگاه ایران از منظر میزان تورم در بین کشورهای دنیا و سپس روند این متغیر طی سالیان مختلف در کشور پرداخته می‌شود. سپس با استفاده از مطالعات علمی - پژوهشی انجام گرفته برای اقتصاد ایران و به‌منظور شناسایی عوامل اثرگذار بر تورم ایران، دلایل تورم از دو طرف عرضه و تقاضا و نیز مباحث ساختاری بیان می‌گردد.

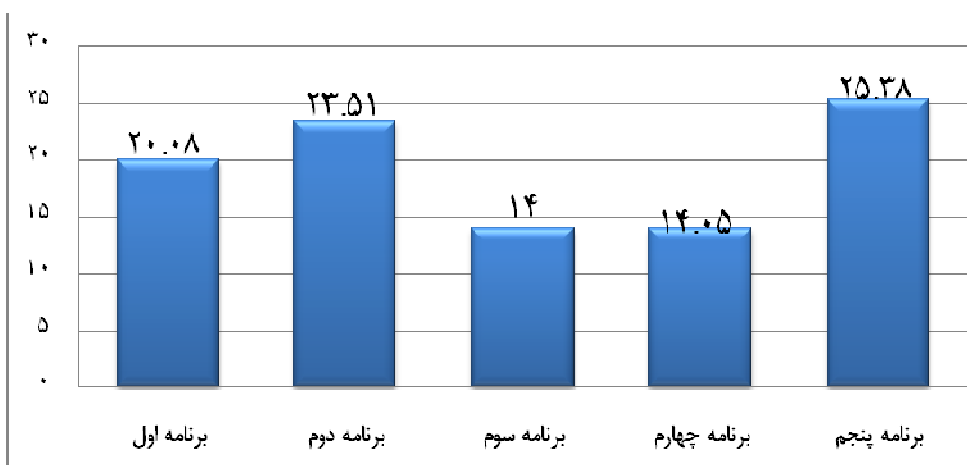
۲-۱. بررسی روند تورم در اقتصاد ایران

مقایسه آمار تورم در ایران با سایر کشورهای جهان نشان می‌دهد، کشور ما جزء کشورهای با تورم بالا در جهان محسوب می‌شود. براساس آمارهای منتشر شده توسط بانک جهانی، در سال ۲۰۱۱ میلادی (۱۳۹۰) ایران پنجمین کشور دارنده تورم بالا در جهان محسوب می‌شود. به طوری که ایران با تورم ۲۰/۶ درصدی (که برای ایران محاسبه کرده است) پس از کشورهای بلاروس (با نرخ تورم ۵۳/۲۲ درصد)، اتیوپی (۳۳/۲۲ درصد)، ونزوئلا (۲۶/۰۹ درصد) و گینه‌نو (۲۱/۳۵ درصد) دارای بالاترین نرخ تورم در جهان محسوب می‌شود. بجز کشورهای مذکور هیچ کشور دیگری با نرخ تورم بالای ۲۰ درصد در جهان وجود ندارد و تنها ۲۴ کشور دنیا نرخ تورم ۲ رقمی را در این سال تجربه کرده‌اند. به‌منظور تمرکز بر تورم ایران در ادامه، با استفاده از آمارهای منتشر شده توسط بانک مرکزی در رابطه با شاخص قیمت مصرف‌کننده، به مرور روند تورم در ایران در بازه‌های اقتصادی و سیاسی مختلف پرداخته شده است.

۲-۱-۱. مقایسه روند تورم در بازه‌های زمانی اقتصادی

با مد نظر قرار دادن دوره زمانی اجرای هر یک از برنامه‌های پنج‌ساله توسعه (برنامه اول تا برنامه پنجم)، متوسط تورم طی هر برنامه در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱. متوسط نرخ تورم طی برنامه‌های پنج‌ساله توسعه

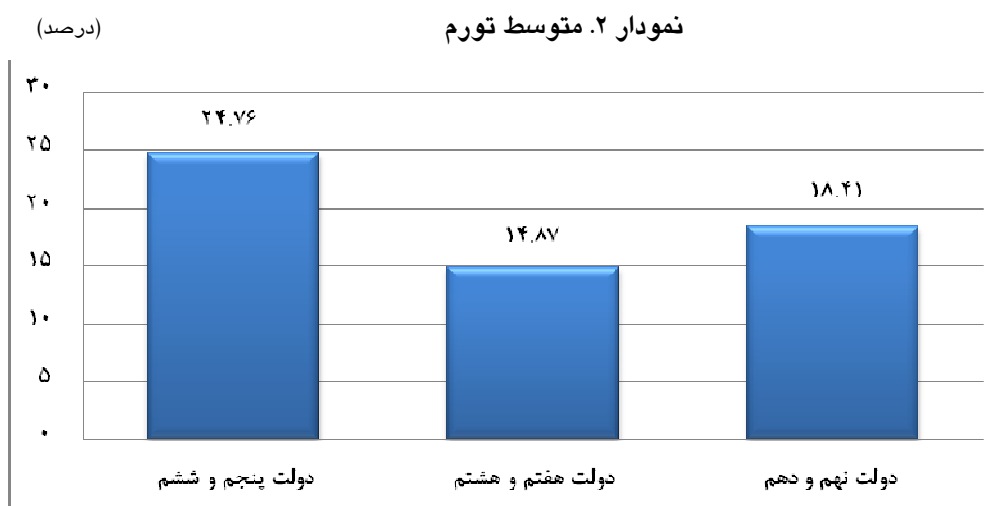

همان‌طور که مشاهده می‌شود متوسط تورم طی ۲ سال ابتدایی برنامه پنجم توسعه (سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱)^۱ از متوسط تورم طی برنامه‌های قبلی بیشتر است.

۱. نرخ تورم سال ۱۳۹۱، ۳۰ درصد برآورد شده است.

۲-۱-۲. مقایسه روند تورم در بازه‌های زمانی سیاسی

بررسی عملکرد سه دولت گذشته^۱ در رابطه با تورم نشان می‌دهد، که دولت هفتم و هشتم در طول فعالیت خود موفق به دستیابی به پایین‌ترین متوسط نرخ تورم^۲ نسبت به دولت‌های قبل و بعد از خود شده است (نمودار ۲).

۲-۲. عوامل اصلی اثرگذار بر تورم در ایران

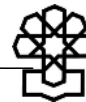
پس از بیان مبانی نظری تورم در قسمت اول، در این قسمت با استناد به برخی مطالعات از پژوهش‌های فراوان انجام گرفته در رابطه با تورم که از سال ۱۳۸۰ به بعد در مجلات علمی - پژوهشی^۳ به چاپ رسیده‌اند،^۴ دلایل اصلی بروز تورم در ایران بیان می‌شود. نتایج هریک از مطالعات به صورت جزئی‌تر در پایان گزارش و در قالب جدولی ارائه شده است. در ادامه با توجه به هدف گزارش و رعایت اختصار، تنها به دلایل عمده اثرگذار بر تورم که مورد شناسایی قرار گرفته‌اند اشاره می‌شود. این عوامل در قالب نمودار ۳ معرفی شده است.

۱. با توجه به اینکه نمی‌توان تورم در سال برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری را ناشی از اقدامات دولت جدید در نظر گرفت، لذا تورم در سال برگزاری انتخابات، جزء عملکرد دولت منتخب لحاظ نشده است، مثلاً تورم سال ۱۳۷۶ ناشی از عملکرد دولت ششم بوده و برای آن دولت لحاظ شده است.

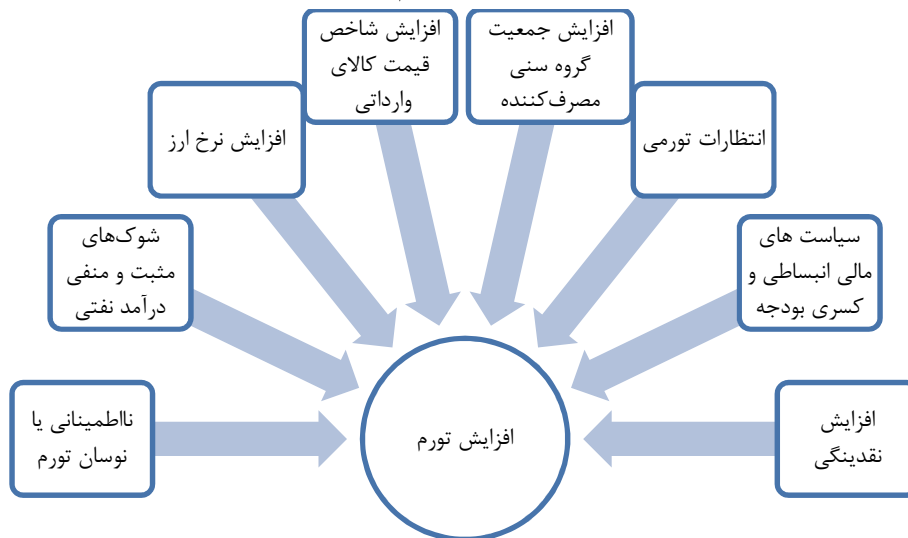
۲. برای محاسبه میانگین نرخ تورم در هریک از دروه‌های سه‌گانه از میانگین هندسی استفاده شده است.

۳. همه این مقالات از پایگاه اطلاعات علمی (www.sid.ir) استخراج شده‌اند.

۴. استناد به مقالات علمی - پژوهشی از جهات گوناگون مورد ملاحظه قرار گرفته است. اولاً بسیاری از مقالات علمی - پژوهشی از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و یا رساله‌های دکتری استخراج شده است، ثانیاً به جهت دآوری‌های گوناگونی که در مسیر چاپ این‌گونه مقالات صورت می‌گیرد، درجه اعتبار و صحت آنها از سایر مقالات یا حتی پایان‌نامه‌ها بیشتر است.

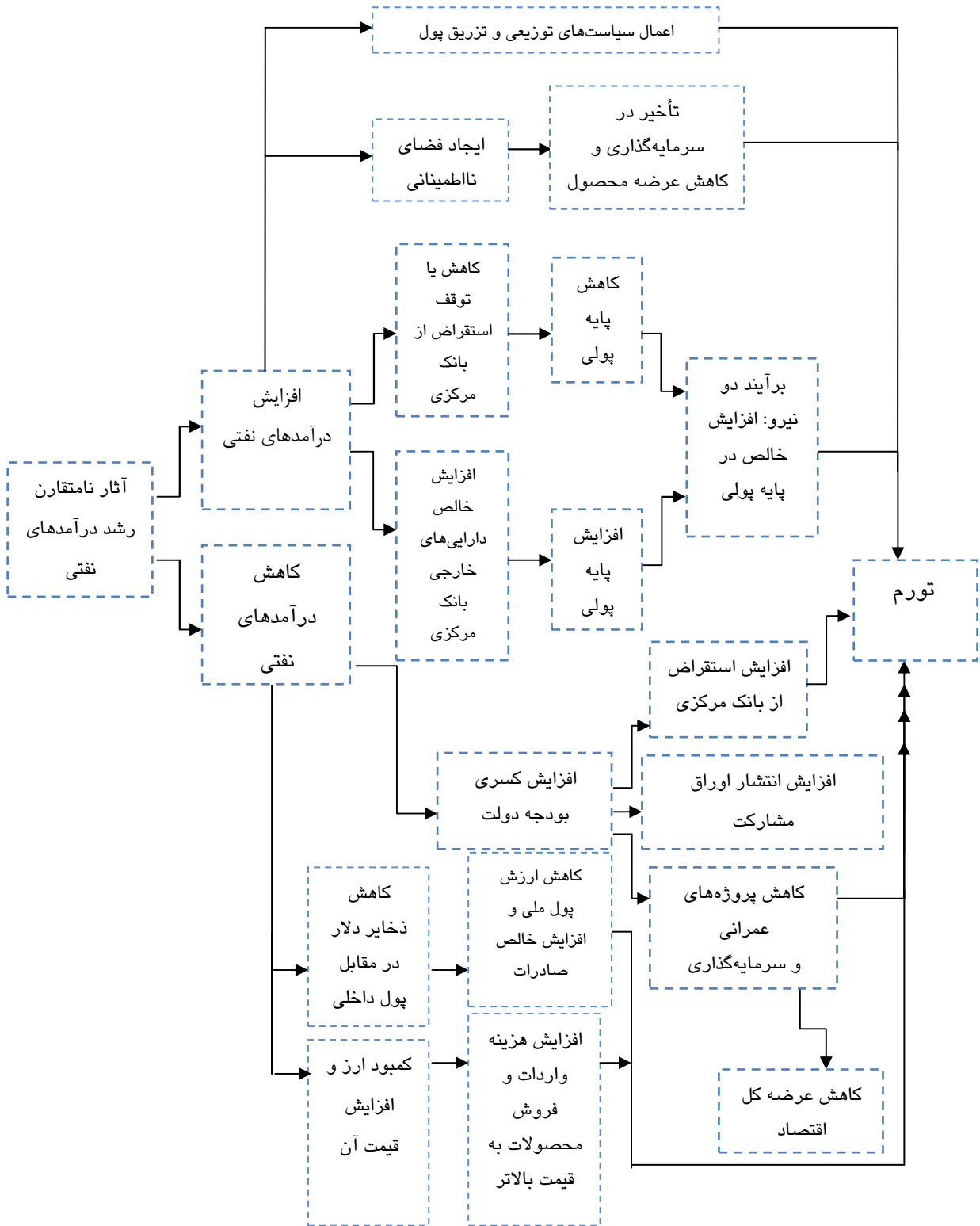
نمودار ۳. دلایل اصلی تورم در اقتصاد ایران

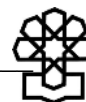

با توجه به اهمیت درآمدهای نفتی در تأمین منابع بودجه کشور و نیز اثرگذاری آن بر سایر مؤلفه‌های اثرگذار بر تورم از جمله کسری بودجه و نرخ ارز، در ادامه به‌منظور روشن کردن دقیق پیامد مواجهه نادرست با شوک‌های نفتی، مسیر اثرگذاری شوک‌های مثبت و منفی نفتی بر تورم به اجمال در نمودار ۴ ترسیم شده است.^۱

۱. جهت مطالعه بیشتر رجوع شود به مقاله کمیجانی، سبحانیان و بیات، اثرات نامتقارن رشد درآمدهای نفتی بر تورم در ایران با استفاده از روش VECM، ۱۳۹۱.

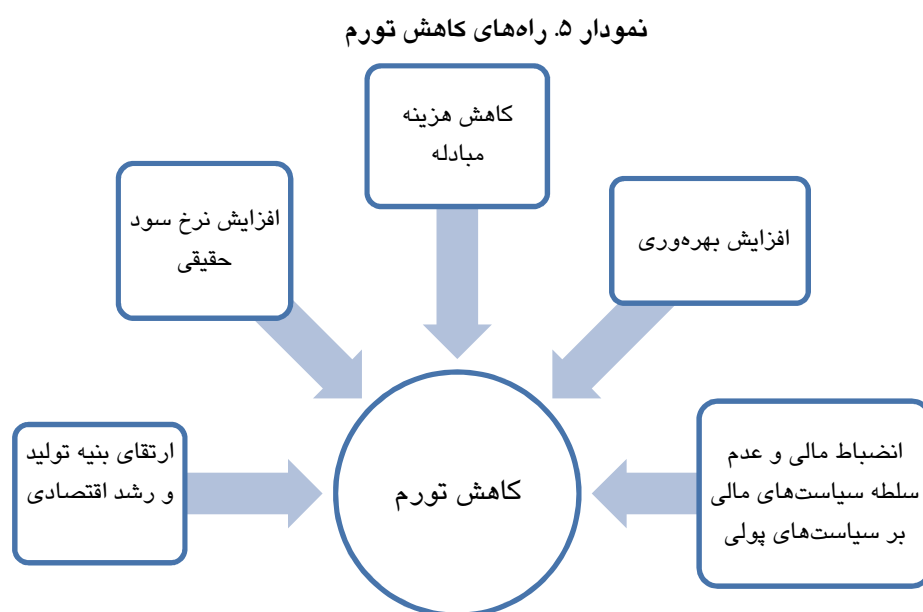
نمودار ۴. آثار نامتقارن رشد درآمدهای نفتی بر تورم

۲-۳. برخی راهکارهای جلوگیری و یا کاهش میزان تورم

با توجه به تورم‌زا بودن هر دو شوک مثبت و منفی درآمد نفتی و ویژگی ذاتی این نوع از درآمدهای دولت مبنی بر بی‌ثباتی آن، دولت باید با دادن اهمیت بیشتر به سازوکارهای تثبیتی مانند حساب ذخیره ارزی ارتباط هزینه‌های خود را با تکانه‌های نفتی قطع کند. لذا با پیش‌بینی محافظه‌کارانه قیمت‌ها، تنظیم مخارج عمومی براساس تغییرات دائمی درآمدها (به‌جای تغییرات موقتی) و استفاده مؤثر از حساب پس‌انداز یا ذخیره درآمد نفتی، برای اجتناب از انتقال تکانه‌های قیمتی به سایر بخش‌های اقتصاد، نوسانات قیمت که در اثر تکانه‌های نفتی حاصل می‌شود را مدیریت کرده و از آثار سوء آن بر اقتصاد ملی جلوگیری کند. همچنین اتخاذ سیاست‌های تجاری صحیح در عرصه بازرگانی خارجی آسیب‌پذیری کشور را به نوسانات درآمد نفتی کاهش می‌دهد. به‌علاوه سیاستگذاران می‌توانند با مدیریت صحیح نرخ ارز به‌خصوص در دوره‌های رونق نفتی، از تقویت بیش از حد پول ملی که موجب اختلال در نظام بازرگانی خارجی و آسیب‌پذیری بخش تولیدات قابل مبادله داخلی می‌شود، جلوگیری کنند. راه‌حل‌های دیگر جهت کاهش تورم، در نمودار ۵ بیان شده است.

۳. جمع‌بندی عمده‌ترین دلایل بروز تورم در ایران

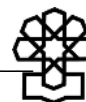
تورم یکی از عوامل اثرگذار بر توزیع نابرابر درآمد و ثروت، فشار اقتصادی بر دهک‌های ضعیف جامعه، بروز نااطمینانی در اقتصاد، کاهش افق‌های سرمایه‌گذاری و در پی آن کاهش رشد اقتصادی است. تورم بالا و بی‌ثبات، علاوه بر آثار زیانبار مذکور موجب خدشه‌دار شدن اعتبار سیاستگذاران کلان اقتصادی به‌ویژه بانک مرکزی شده و تداوم آن می‌تواند موارد حاد بی‌ثباتی سیاسی را در کشور موجب شود. از این رو، شناخت عوامل مؤثر بر بروز تورم و راهکارهای مقابله با آن نه تنها منجر به گسترش و بسط عدالت اجتماعی در جامعه می‌شود، بلکه گامی مهم در جهت ثبات اقتصادی و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و توسعه پایدار است. گزارش حاضر با هدف بررسی و شناخت عوامل مؤثر بر تورم در اقتصاد ایران و نیز بیان راهکارهای مقابله با آنها تهیه شده است. رویکرد اتخاذ شده جهت نیل به این مقصود، مطالعه و بررسی مطالعات و مقالات علمی - پژوهشی انجام گرفته در این راستا بوده است که بدین منظور ۲۷ مقاله چاپ شده در مجلات علمی - پژوهشی مورد بررسی قرار گرفته است. جهت رعایت اختصار و به‌روز بودن، تنها مطالعات انجام شده در دهه ۱۳۸۰ به بعد مطمع نظر بوده است. با مرور مطالعات مذکور و جمع‌بندی از نتایج حاصله می‌توان رئوس مطالب را به‌صورت زیر بیان کرد:

- منطبق بر تئوری‌های اقتصادی، می‌توان علل تورم در ایران را از سه منظر مورد توجه قرار داد:

- فشار تقاضا، مانند افزایش عرضه پول و سیاست‌های انبساط مالی به‌ویژه کسری بودجه دولت (برای نمونه، به مطالعات ۲، ۱۴، ۲۰ و ۲۵ در پیوست رجوع شود)،
- فشار هزینه، مانند شوک‌های طرف عرضه، افزایش دستمزد و سایر نهاده‌های تولیدی به‌ویژه حامل‌های انرژی، کاهش ارزش پول و نیز کاهش بهره‌وری (برای مثال، به مطالعات ۸ و ۲۴ در پیوست رجوع شود)،

- عوامل ساختاری اقتصاد، مانند رشد نامتوازن بخش‌های مختلف اقتصادی، وابستگی درآمدهای دولت به درآمدهای ناشی از بخش نفت، کشش‌ناپذیری عرضه در بخش کشاورزی، ماهیت و پیامدهای راهبردی صنعتی شدن با تکیه بر الگوی جانشینی واردات و محدودیت‌های موجود در عرضه نهاده‌های تولیدی مانند نیروی کار ماهر، مواد اولیه، حمل‌ونقل و انرژی و محدودیت‌های موجود در تجارت خارجی (برای نمونه، به مطالعات ۲۱ و ۲۴ در پیوست رجوع شود)،

- در اقتصاد ایران ساختار هزینه‌ای و درآمدی دولت به‌گونه‌است که وضعیت مالی دولت را با نوعی ابهام و بی‌ثباتی مواجه می‌سازد. یکی از ویژگی‌های اصلی نظام مالی دولت، اتکای بیش از حد آن به درآمدهای ارزی حاصل از نفت و گاز همراه با لختی هزینه‌های جاری است. بیش‌برآوردی

درآمدها در کنار کم‌برآوردی هزینه‌های جاری در بودجه کشور، به روالی عادی در بودجه‌نویسی‌های سالانه تبدیل شده است. کسری بودجه ناشی از این خطای استراتژیک که نتیجه محتوم آن استقرای دولت از بانک مرکزی، افزایش پایه پولی و با ضریب فزاینده مربوطه افزایش نقدینگی در کشور است، یکی از عمده‌ترین دلایل بروز تورم ساختاری در ایران است.

- مطالعات انجام گرفته نشان می‌دهد اثر تزریق نقدینگی به اقتصاد کشور در یک دوره ظاهر نمی‌شود؛ بلکه در دوره‌های بعدی نیز اثر آن تداوم می‌یابد. این امر اولاً بیانگر آن است که کنترل حجم پول در زمان حال می‌تواند به کنترل قیمت‌ها در زمان آتی بیانجامد، ثانیاً چون آثار تورمی ناشی از اعمال سیاست‌های پولی در یک دوره ظاهر نمی‌شود لذا اتخاذ سیاست پولی فعال توسط بانک مرکزی توصیه نمی‌شود.

- نتایج مطالعات گوناگون حکایت از آن دارد که آثار رشد پول بر رشد اقتصادی پس از مدتی از بین می‌رود (به صفر می‌رسد)، لکن آثار آن بر تورم پایدار بوده و نهایتاً شوک پولی انبساطی، خود را به شکل تورم بالاتر نمایان می‌کند.

- با توجه به ماهیت بی‌ثبات قیمت نفت و درآمدهای نفتی کشور، بررسی‌ها حکایت از آن دارد که هر دو شوک مثبت و منفی نفتی، منجر به افزایش تورم در ایران شده است. اعمال سیاست‌های انبساطی مالی در زمان گشایش درآمدهای ارزی و تأمین کسری بودجه پدید آمده ناشی از کمبود منابع ارزی توسط بانک مرکزی که منجر به افزایش پایه پولی می‌گردد دلیل بروز تورم در شرایط مذکور است، لذا ضرورت وجود حساب ذخیره ارزی و پایبندی به اهداف تشکیل آن، از این منظر کاملاً قابل دفاع است.

- اثر باز بودن اقتصاد بر میزان تورم داخلی باید از دو منظر مورد ملاحظه قرار گیرد. از یک طرف هر چه اقتصاد ایران بازتر باشد، انتظار می‌رود اثرپذیری تورم از ادوار تجاری داخلی کمتر شده و تورم نوسانات کمتری داشته باشد و از طرف دیگر افزایش قیمت نسبی کالاهای وارداتی همانند شوک عرضه در اقتصاد عمل کرده و تورم را افزایش می‌دهد. لذا مطالعه آثار پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی با تمرکز بر آثار تورمی یا ضدتورمی آن موضوعیت دارد.

- از ویژگی‌های بارز تورم در ایران پایداری آن است. پایداری بدین معنا که وقتی میزان تورم از روند میانگین خود منحرف می‌گردد، برای مدتی طولانی در وضعیت جدید خود باقی می‌ماند. به بیان دیگر چنانچه نرخ تورم از سطح هدفگذاری شده توسط مقامات پولی منحرف گردد، حداقل چندین فصل طول می‌کشد تا به سطح مطلوب خود باز گردد. بنابراین پایداری تورم مانع از کاهش آن به سطوح قابل کنترل خواهد شد. به‌علاوه در اثر پایداری تورم اتخاذ سیاست‌هایی در جهت

کاهش تورم، می‌تواند در کوتاه‌مدت منجر به افت فعالیت‌های واقعی اقتصاد شود. مطالعات انجام شده نشان می‌دهد، تورم در دوره جاری در ایران، دارای همبستگی بالایی با رفتار ۶ فصل قبل آن است. اهم دلایل این پایداری عبارتند از: بزرگ بودن اندازه دولت، عدم استقلال بانک مرکزی و پایین بودن درجه اعتبار سیاست‌های پولی، وجود تورم انتظاری گذشته‌نگر و چسبده بودن دستمزدهای اسمی (برای مثال، به مطالعه ۲۶ در پیوست رجوع شود)،

- کاهش معنادار انحراف معیار تورم، مقدم بر کاهش یکباره سطح آن است. به عبارت دیگر سیاستگذار پولی باید ابتدا شتاب تورم را مهار کرده و آن را در یک سطح مشخص تثبیت نماید و سپس در جهت کاهش سطح آن اقدام نماید. کاهش کوتاه‌مدت تورم بدون در نظر گرفتن اهداف مشخص و پایبندی به آن برای یک دوره زمانی معین می‌تواند به افزایش مجدد آن منجر شده و روند نزولی آن را معکوس کند.

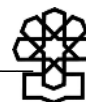
- کاهش دائمی تورم موجب رفاه بلندمدت جامعه و افزایش نرخ رشد واقعی بلندمدت خواهد شد، لکن کاهش دائمی تورم با هزینه‌های کوتاه‌مدتی به شکل زیان تولیدی همراه است. به این زیان تولیدی ناشی از انقباض پولی به منظور کاهش دائمی تورم «نسبت از دست رفته» گفته می‌شود. محاسبه این نسبت، می‌تواند به تعیین سرعت انقباض پولی جهت حداقل‌سازی هزینه‌های ناشی از آن در کوتاه‌مدت کمک شایان توجهی کند. براساس مطالعه انجام گرفته در بانک مرکزی طی دوره زمانی ۱۳۵۰-۱۳۸۲، به دلیل وجود پایداری و لختی تورم در سال انقباض پولی، افت تولید بیشتر از افت تورم بوده لکن به مرور این تناسب معکوس شده و منافع بلندمدت تداوم کاهش تورم پس از چهار سال به شکل رشد اقتصادی بالاتر و تورم پایین‌تر و در نتیجه افزایش در اشتغال نمایان می‌شود.

۴. توصیه‌های سیاستی

۴-۱. با توجه به اینکه آثار تورمی ناشی از اعمال سیاست‌های پولی در یک دوره ظاهر نمی‌شود لذا اتخاذ سیاست پولی فعال توسط بانک مرکزی توصیه نمی‌شود در مقابل ضروری است مسیر هدفگذاری شده‌ای متناسب با اهداف تورم، رشد اقتصادی و سایر اهداف احتمالی برای حجم نقدینگی در نظر گرفته شود.

۴-۲. جهت دستیابی به سطوح بالاتر رشد اقتصادی و کرانه‌های پایین‌تر تورم نیازمند ثبات پولی بیشتر و حفظ آن در یک سطح بهینه مشخص (که قابل محاسبه است) هستیم.

- رونق بازار دارایی‌ها می‌تواند با جذب بخش عمده‌ای از نقدینگی در جامعه، موجب کاهش فشار تورمی شود.

۳-۴. اگرچه یکی از دلایل اصلی اثرگذار بر تورم در ایران رشد بی‌رویه نقدینگی در کشور است، ولی با توجه به مناشی دیگر بروز تورم باید گفت جهت کنترل این پدیده در ایران، صرفاً نمی‌توان بر سیاست‌های پولی تکیه نمود و در بلندمدت باید متغیرهای کلیدی بخش واقعی اقتصاد همچون بهره‌وری و تولید مورد توجه قرار گیرد. همچنین اتخاذ سیاست‌هایی برای برطرف کردن تنگناهای ساختاری همچون کسری بودجه، وابستگی درآمدهای دولت به درآمدهای نفتی و نیز وابستگی تولید به واردات کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای وارداتی را نیز باید مد نظر قرار داد.

۴-۴. برای برطرف ساختن مشکلات ساختاری مذکور به‌کارگیری سیاست‌های اصلاحی زیر توصیه می‌شود:

- اصلاح فرآیند بودجه‌ریزی در کشور جهت حل مشکل تاریخی وابستگی بودجه به نفت و کسری بودجه غیرنفتی^۱،

- اصلاح و توسعه نظام مالیاتی جهت کم شدن وابستگی درآمدهای کشور به درآمدهای نفتی،

- دادن اهمیت بیشتر به سازوکارهای تثبیتی مانند حساب ذخیره ارزی به‌منظور قطع ارتباط

هزینه‌های دولت با تکانه‌های نفتی،

- رشد اقتصادی مقوله‌ای یک‌شبه نیست و اساساً پدیده‌ای بلندمدت بوده و ناظر بر رشد

ظرفیت‌های تولیدی در جامعه است. این تلقی که با خرج پول بیشتر می‌توان به رشد اقتصادی نائل

شد، یک ایده غلط ناشی از نگاه مهندسی به اقتصاد و یک تجربه شکست خورده در اقتصاد ملی

است. توانمندسازی، گسترش و تعمیق مالکیت خصوصی، کاهش تصدیگری دولت و تقویت

وظایف حاکمیتی آن، بهبود فضای کسب‌وکار از طریق ایجاد شرایط ثبات و اعتماد میان فعالان

اقتصادی، حاکم شدن انضباط مالی بر رفتار دولت، افزایش انعطاف‌پذیری بازار کار، افزایش درجه

شفافیت در سیاستگذاری اقتصادی و پاسخگویی مسئولان و سیاستگذاران، افزایش درجه رقابت در

بازار کالاها و خدمات با تسهیل شرایط ورود و خروج به بازار، توزیع متقارن اطلاعات ازجمله

عواملی هستند که به رشد بلندمدت اقتصاد کمک کرده و با بهبود بهره‌وری عوامل تولید، بازدهی

سرمایه را ارتقا می‌بخشند.

- با توجه به مقوله «نسبت از دست رفته» سیاستگذاران باید در اتخاذ سیاست‌های ضدتورمی

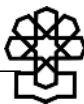
به هزینه‌های افت تولید پس از سیاستگذاری توجه داشته و توازن هزینه‌ها و منافع ناشی از

سیاستگذاری را برقرار کنند.

۱. کسری بودجه غیرنفتی برابر است با خالص واگذاری دارایی‌های مالی دولت به‌علاوه درآمدهای حاصل از نفت.

جدول ۳. مطالعات علمی - پژوهشی انجام شده در ارتباط با عوامل اثرگذار بر تورم

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۱	آزادسازی اقتصادی و تورم: یک تحلیل بین کشوری	جعفری صمیمی، محمودزاده و شادابی	۱۳۸۱	۱۹۹۶ - ۲۰۰۶	الگوی مثلثی تورم گوردون/ داده‌های تلفیقی	آزادی اقتصادی بر تورم اثر قابل توجهی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا نداشته است
۲	آزمون مدل کلاسیک تورم در ایران: روش همگرایی	کازرونی و اصغری	۱۳۸۱	۱۳۳۸-۱۳۷۲	یوهنسن و جسیوس - مدل تصحیح خطا	۱. یک درصد افزایش در نرخ رشد نقدینگی در بلندمدت، باعث افزایش تورم به میزان ۰/۹ درصد می‌شود ۲. فرضیه خنثایی پول در بلندمدت قابل رد کردن نیست و بین رشد نقدینگی و تورم رابطه بلندمدت و معناداری وجود دارد ۳. رابطه کوتاه‌مدتی بین تورم و رشد نقدینگی وجود ندارد ۴. رابطه علی دوطرفه مابین تورم و رشد نقدینگی در کشور ایران وجود دارد
۳	عوامل اسمی و واقعی موثر بر تورم در ایران - رهیافت خودرگرسیون برداری	اصفهانی و یآوری	۱۳۸۲	۱۳۵۰-۱۳۸۰	روش خودتوضیح برداری (Var)	۱. در افق کوتاه‌مدت تکانه‌های نرخ ارز و رشد نقدینگی بر تورم مؤثرند، ولی تکانه‌های تورم انتظاری نقش مؤثرتری بر تورم داشته و در بلندمدت شکاف تولید بر تورم مؤثرتر است ۲. تورم در اقتصاد ایران پدیده پولی صرف نیست و عوامل حقیقی نیز بر آن مؤثر است. لذا برای کنترل تورم در ایران نمی‌توان تنها بر سیاست‌های پولی اتکا کرد و در بلندمدت باید بخش واقعی اقتصاد را در نظر گرفت
۴	آزمون نظریه مقداری پول در ایران و بررسی اثربخشی	اسلامی بیدگی و باجلان	۱۳۸۷	۱۳۵۸-۱۳۸۴	تئوری مقداری/حداقل مربعات معمولی - مدل‌های	۱. یک درصد افزایش در نقدینگی موجب ۰/۲ درصد تورم در دوره جاری و ۰/۲ درصد در دوره بعدی می‌گردد. لذا یک درصد افزایش در

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
	سیاست تثبیت قیمت‌ها با استفاده از مدل‌های گارچ				گارچ	نقدینگی در مجموع می‌تواند موجب بیش از ۴/۰ درصد افزایش تورم در ایران شود ۲. اثر تزریق نقدینگی به اقتصاد کشور در یک دوره ظاهر نمی‌شود؛ بلکه در دوره‌های بعدی نیز اثر آن تداوم می‌یابد. این امر بیانگر آن است که کنترل حجم پول در زمان حال می‌تواند به کنترل قیمت‌ها در زمان آتی بیانجامد ۳. چون آثار تورمی ناشی از اعمال سیاست‌های پولی در یک دوره ظاهر نمی‌شود بنابراین سیاست پولی فعال توصیه نمی‌گردد ۴. بین میزان نااطمینانی تورمی و سطح تورم، رابطه مستقیم وجود دارد. لذا افزایش نااطمینانی تورمی می‌تواند موجب افزایش نرخ تورم شود ۵. با توجه به ارتباط مثبت بین دو متغیر تورم و نااطمینانی تورمی، دولت می‌تواند هزینه‌های ناشی از نااطمینانی تورمی را از طریق سیاست تثبیت قیمت‌ها کاهش دهد
۵	اثرات فرآیند جهانی شدن بر تورم در ایران	طیب‌نیا و زندیه	۱۳۸۹	۱۳۶۷-۱۳۸۴	روش خودتوضیح‌برداری (Var)	۱. هرچه اقتصاد ایران بازتر باشد، انتظار می‌رود اثرپذیری تورم از ادوار تجاری داخلی کمتر شده و تورم نوسانات کمتری داشته باشد ۲. افزایش قیمت نسبی کالاهای وارداتی همانند شوک عرضه در اقتصاد عمل کرده و تورم را افزایش می‌دهد ۳. رونق و رکود شرکای تجاری ایران، از طریق تجارت به ایران نیز منتقل شده و تورم داخلی را متأثر می‌نماید

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۶	اثرات مالیات غیرمستقیم و مخارج دولت بر اشتغال و تورم: یک تحلیل داده - ستانده	شریفی	۱۳۹۰	جدول داده - ستانده ۱۳۸۰	جدول داده - ستانده	اجرای همزمان سیاست انقباضی اخذ مالیات با سیاست انبساطی پرداخت انواع هزینه‌های حاصل از این مالیات در مجموع سبب افزایش شاخص‌های قیمت تولیدکننده و ارتقای سطح اشتغال در جامعه می‌شود. با این حال میزان این آثار در بخش‌های مختلف اقتصادی یکسان نمی‌باشد
۷	الگوسازی تکانه‌های درآمدهای نفتی ایران در قالب یک مدل نئوکلاسیکی	کاوند و شاهمرادی	۱۳۹۰	۱۳۵۸-۱۳۸۶	معادلات تفاضلی تصادفی (DSGE)	۱. واکنش انحرافات تورمی به تکانه‌های مثبت نفتی در دوره مورد نظر مثبت بوده است البته شدت این انحراف در سه دوره بررسی شده متفاوت بوده است. در دوره‌ای که (۱۳۷۳-۱۳۸۶)، بیانگر عدم توانایی بانک مرکزی در فروش ارزهای خارجی به مردم (یا عدم تمایل مردم برای خرید آنها در نرخ ارز جاری) بوده و نیز نمایانگر ناتوانی بانک مرکزی در خارج کردن این ارزها از اقتصاد می‌باشد (ناتوانی در عقیم‌سازی)، مواجه شدن اقتصاد با یک تکانه مثبت نفتی منجر به تقویت شدت آثار تراز پرداخت‌ها بر پایه پولی و نرخ تورم خواهد شد. به عبارت دیگر، آثار مثبت تراز پرداخت‌ها بر پایه پولی در شرایط اقتصادی نظیر دوره مذکور به مراتب قوی‌تر از آثار کاهش در خالص بدهی‌های دولت به بانک مرکزی بوده است ۲. در ارتباط با تکانه منفی وارد بر وجوه حاصل از فروش نفت نیز نتایج حاکی از آن است اگرچه در ابتدا به دلیل آثار منفی کاهش خالص نخبیر بانک مرکزی بر پایه پولی اقتصاد با یک دوره بسیار کوتاه از انحرافات منفی تورم از مقدار پایدار آن مواجه می‌شود، اما پس از آن

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی/ الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						انحرافات تورم از مقدار پایدار آن به طور نسبتاً مشابهی با تکانه‌های مثبت، مثبت خواهد شد
۸	شکاف تولید و تأثیر آن بر نرخ تورم در اقتصاد ایران	امامی و علیا	۱۳۹۱	۱۳۸۵-۱۳۶۹	منحنی فیلیپس نیوکینزی /فیلترینگ هادریک- پرسکات/ حداقل مربعات معمولی	۱. منحنی فیلیپس با شیب نسبتاً تند برآورد شده است این یافته حاکی از آن است که طبق دیدگاه کینزین‌ها، اگر شوک افزایش تقاضا اتفاق بیافتد، این شوک موجب افزایش محصول نیز می‌گردد و نسبت به حالت کلاسیک‌های جدید، همین شوک اثر کمتری روی تورم دارد ۲. تورم جاری به سطح فعالیت‌های اقتصادی واکنش مثبت نشان می‌دهد. به طوری که یک درصد افزایش در شکاف تولید، ۰/۱۷ واحد تورم جاری را افزایش می‌دهد ۳. یک واحد افزایش نرخ رشد ارز، تورم جاری را ۰/۲ واحد افزایش می‌دهد ۴. یک واحد رشد قیمت کالاهای وارداتی، تورم جاری را به میزان ۰/۱۷ افزایش می‌دهد ۵. یک واحد افزایش در نرخ تورم آتی، به میزان ۰/۳۱ بر تورم جاری مؤثر است ۶. تورم در فصول پاییز طی دوره مطالعه کاسته شده است
۹	بررسی آثار افزایش قیمت‌های جهانی بر سطح قیمت‌های داخلی، تراز تجاری و نرخ ارز، با استفاده از یک مدل تعادل	طیبنیا و فولادی	۱۳۸۸	----	مدل تعادل عمومی محاسبه‌ای	۱. افزایش قیمت کالاهای صنعتی بیشترین تأثیر را بر سطح قیمت‌های داخلی به همراه دارد و افزایش قیمت خدمات، کمترین تأثیر را بر قیمت‌های داخلی نشان می‌دهد ۲. افزایش قیمت‌های جهانی محصولات صنعتی موجب افزایش ۳/۸

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
	عمومی محاسبه‌ای					درصدی سطح قیمت‌های داخلی می‌شود ۳. افزایش ۲۰ درصدی در قیمت‌های جهانی تمامی کالاهای صنعتی، کشاورزی و خدمات بدون اتخاذ هیچ‌گونه سیاست، منجر به افزایش ۴/۳۹ درصدی سطح قیمت‌های داخلی خواهد شد ۴. افزایش قیمت‌های جهانی اگرچه بر قیمت‌های داخلی تأثیرگذار است، ولی نمی‌تواند ریشه اصلی تورم در داخل کشور شمرده شود
۱۰	بررسی اثر باز بودن تجاری بر متغیرهای کلان در اقتصاد ایران	اسلاملوییان، شفیعی سروستانی، جعفری	۱۳۸۹	۱۳۸۶-۱۳۴۰	روش خودتوضیح‌برداری (VAR)	۱. باز شدن اقتصاد حداقل در کوتاه‌مدت رشد اقتصادی را افزایش و تورم را کاهش می‌دهد ۲. همچنین، یک تغییر ناگهانی به اندازه یک انحراف معیار در متغیر بازبودن تجاری، بر رشد اقتصادی، تورم و رشد اشتغال در بلندمدت اثری ندارد ۳. اگر هدف سیاستگذار از دنبال کردن سیاست باز شدن تجاری دستیابی به نرخ رشد بالاتر و نرخ تورم و نرخ بیکاری کمتر باشد، ممکن است نتواند به این اهداف در بلندمدت دست یابد
۱۱	بررسی اثر ساخت سنی جمعیت کشور روی تورم	بهشتی، احمدزاده	۱۳۸۶	۱۳۷۵-۱۳۴۵	تئوری سیکل زندگی، تئوری فزاینده تورم ویکسل، مدل مالبرگ و لیندا/ حداقل مربعات معمولی	۱. گروه‌های سنی مصرف‌کننده (۰-۱۴) ساله، (۱۵-۲۹) ساله و بالای ۶۴ سال دارای اثر مثبت معنادار روی تورم و گروه‌های سنی پس‌اندازکننده (۳۰-۴۴) ساله و (۴۵-۶۴) ساله دارای اثر منفی معنادار روی تورم می‌باشند ۲. همچنین اعمال سیاست تحدید جمعیت بعد از سال ۱۳۶۸ روی تورم اثر منفی معنادار دارد

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۱۲	بررسی اثرات مستقیم و غیرمستقیم تغییرات نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی	صمصامی، توتونچی ملکی	۱۳۸۹	-----	-----	۱. افزایش نرخ ارز یک اثر مستقیم دارد و آن افزایش صادرات غیرنفتی است، اثر غیرمستقیم افزایش نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی از کانال افزایش تورم و کاهش تولید نمایان می‌شود ۲. اثرگذاری غیرمستقیم افزایش نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی از اثرگذاری مستقیم آن، بیشتر است
۱۳	بررسی تأثیرپذیری تورم از سرمایه‌گذاری کل در اقتصاد ایران	اسماعیل زاده مقری	۱۳۸۸	۱۳۴۰-۱۳۸۲	روش خودتوضیح‌برداری (VAR)	۱. افزایش یک درصدی در سرمایه‌گذاری کل، در بلندمدت به میزان ۰/۲۳ درصد از تورم می‌کاهد ۲. تورم دوره‌های گذشته (به‌عنوان جانشینی از انتظارات تورمی) در بلندمدت باعث افزایش تورم می‌شود
۱۴	بررسی ریشه‌های مالی تورم در ایران (با تأکید بر کسری بودجه)	حسینی‌نسب، رضاقلی‌زاده	۱۳۸۹	۱۳۵۲-۱۳۸۶	روش خودتوضیح‌برداری، توابع واکنش آنی، تجزیه واریانس	۱. عوامل مالی نظیر شاخص کالاهای وارداتی، درآمدهای نفتی و کسری بودجه، موجب افزایش تورم طی دوره مورد بررسی در ایران می‌شوند. در حالی‌که افزایش رشد اقتصادی تا حدودی باعث مهار تورم می‌شود ۲. یک درصد افزایش در کسری بودجه دولت، تورم را ۳ درصد افزایش می‌دهد
۱۵	بررسی عوامل مؤثر بر تورم با تأکید بر اندازه دولت	صادقی، شیبائی و فشاری	۱۳۸۹	۱۳۵۳-۱۳۸۵	هم‌انباشتگی خودتوضیح‌برداری با وقفه گسترده (ARDL)	۱. شاخص قیمت کالاهای وارداتی، حجم نقدینگی، نرخ سود حقیقی از متغیرهای اثرگذار بر نرخ تورم در اقتصاد ایران می‌باشند و رابطه منفی و معناداری بین تورم و اندازه دولت در اقتصاد ایران وجود دارد ۲. در بلندمدت افزایش اندازه دولت به میزان ۱۰ درصد، منجر به کاهش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان ۳/۹ درصد شده است

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی/ الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						<p>۳. افزایش حجم پول به میزان ۱۰ درصد، باعث افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان ۲/۷ درصد می‌شود. به بیان دیگر کشش سطح عمومی قیمت‌ها نسبت به حجم پول برابر ۰/۲۷ است</p> <p>۴. افزایش ۱۰ درصدی شاخص قیمت کالاهای وارداتی موجب افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان ۶/۹ درصد می‌گردد</p> <p>۵. افزایش یک واحدی در نرخ سود حقیقی منجر به کاهش ۰/۸ درصد در سطح عمومی قیمت‌ها شده است</p> <p>۶. سطح عمومی قیمت‌ها با توجه به نتایج به دست آمده و در انطباق با سایر مطالعات انجام شده، بالاترین حساسیت را به شاخص قیمت کالاهای وارداتی در مقایسه با سایر متغیرهای مذکور دارد</p> <p>۷. سطح عمومی قیمت‌ها در دوران جنگ تحمیلی پایین‌تر از بقیه زمان‌های مورد مطالعه در مقاله بوده است</p>
۱۶	بررسی میزان اثرات ضدتورمی افزایش تولید در بخش‌های مختلف صنعت، خدمات و کشاورزی	نقدی	۱۳۸۷	۸۴۱۳-۱۳۵۳	خود توضیح با وقفه‌های گسترده (ARDL)	<p>۱. هر ۱۰ درصد افزایش در تولید بخش کشاورزی منجر به کاهش ۳/۳ درصد در سطح عمومی قیمت‌ها خواهد شد</p> <p>۲. هر ۱۰ درصد افزایش تولید بخش خدمات منجر به کاهش ۳/۲ درصد در سطح عمومی قیمت‌ها می‌شود</p> <p>۳. این رقم برای بخش صنعت بسیار ناچیز است</p> <p>۴. لذا برای کنترل تورم در ایران، ضروری است دولت در سیاست‌های اقتصادی خود به گسترش تولید در بخش‌های کشاورزی و خدمات توجه بیشتری داشته باشد</p>

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						۵. در کوتاهمدت تورم انتظاری تأثیر بیشتری بر تورم نسبت به نرخ رشد نقدینگی دارد. بنابراین دولت برای کنترل قیمت‌ها در کوتاهمدت باید انتظارات تورمی را کاهش دهد ۶. فرضیه پولی بودن تورم در اقتصاد ایران تأیید می‌گردد
۱۷	بررسی نقش هزینه مبادله بر تورم رکودی در ایران	سامتی، صامتی و جنتی مشکانی	۱۳۸۷	۱۳۷۹-۱۳۵۰	سیستم معادلات همزمان (3SLS)/روش تصحیح - خطا	۱. در هر سال حدود ۰/۳۷ از تورم به سال بعد منتقل می‌شود ۲. با افزایش ۱۰ درصدی هزینه مبادله (مجموع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری دولت در امور اقتصادی و اجتماعی منهای هزینه عمرانی امور عمومی)، تورم در دوره بعدی به میزان ۱/۸۶ درصد افزایش می‌یابد ۳. رابطه میان تورم و بیکاری در ایران یک طرفه است. بدین معنا که با افزایش تورم می‌توان تا حدود ناچیزی از بیکاری در کوتاهمدت کاست ولی با افزایش بیکاری نمی‌توان تورم را کاهش داد ۴. صفر بودن هزینه مبادله، باعث کاهش همزمان بیکاری و تورم می‌شود
۱۸	پیامد جهانی شدن اقتصاد بر تورم داخلی در ایران	سلمان‌پور؛ تقی سلطانی و شافعی	۱۳۸۸	-----	معادله منحنی فیلیپس/ روش خودتوضیح‌برداری (Var)	۱. بین تورم داخلی و متغیرهای انتظارات تورمی، تورم وارداتی، شکاف تولید داخلی و خارجی ارتباط معناداری وجود دارد ۲. تورم وارداتی سهم عمده‌ای از شکل‌گیری تورم داخلی را در کوتاهمدت و بلندمدت به‌عهده دارد. به طوری‌که در کوتاهمدت سهم تورم وارداتی از تغییرات در تورم ۹/۱ درصد و در بلندمدت این میزان به ۱۴/۰۹ درصد افزایش می‌یابد

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۱۹	پیش‌بینی شکاف تورم براساس مدل P* در مورد ایران	عزیزی	۱۳۸۳	۱۳۴۰-۱۳۷۷	مدل P*/ الگوی تصحیح خطای برداری	۱. شکاف قیمت داخلی (مجموع شکاف سرعت گردش پول و شکاف تولید) نقش معناداری در تبیین تورم در ایران ندارد ۲. شکاف قیمت خارجی (شکاف قیمت کل منهای مجموع شکاف سرعت گردش پول و شکاف تولید) نقش مهمی در تبیین تورم کشور ایفا می‌نماید. از همین رو توجه به تکانه‌های خارجی و پیش‌بینی آنها و استفاده از ابزارهایی که بتواند اقتصاد کشور را در مواجهه با آنها توانمند سازد، از اولویت خاصی برخوردار است. از آنجا که تکانه‌های خارجی عمدتاً از طریق نرخ ارز و نوسانات آن بر اقتصاد کشور و در نتیجه تورم اثر می‌گذارد، بنابراین اتخاذ سیاست‌های ارزی هماهنگ با سیاست‌های مالی و پولی اهمیت زیادی دارد
۲۰	تحلیل تجربی تورم در اقتصاد ایران	قوام مسعودی و تشکینی	۱۳۸۴	۱۳۳۸-۱۳۸۱	خودتوضیح برداری با وقفه‌های گسترده	۱. یک درصد افزایش در حجم نقدینگی، به‌طور متوسط منجر به افزایش قیمت‌ها به میزان ۰/۳۴ درصد (در بلندمدت) می‌شود ۲. یک درصد افزایش در شاخص قیمت کالاهای وارداتی، به‌طور متوسط منجر به افزایش قیمت‌ها به میزان ۰/۵ درصد (در بلندمدت) می‌شود ۳. یک درصد افزایش در تولید، به‌طور متوسط منجر به کاهش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان ۰/۳۷ درصد (در بلندمدت) می‌شود ۴. یک درصد افزایش در نرخ ارز، به‌طور متوسط منجر به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به میزان ۰/۲۷ درصد (در بلندمدت) می‌شود ۵. واکنش سطح قیمت‌ها به شوک وارده بر تولید معکوس بوده و در

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی/ الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						<p>مقابل واکنش آن به شوک وارده بر شاخص بهای کالای وارداتی، حجم نقدینگی و نرخ ارز بازار آزاد مثبت و مستقیم می‌باشد. در ضمن بیشترین واکنش قیمت به شوک وارده بر شاخص قیمت کالاهای وارداتی است</p> <p>۶. می‌توان علل تورم را در نگاه کلی از سه منظر مورد توجه قرار داد: فشار تقاضا، فشار هزینه و ساختار اقتصاد. افزایش عرضه پول، سیاست‌های انبساطی مالی به‌ویژه کسری بودجه دولت از مصادیق فشار تقاضا، شوک‌های طرف عرضه، افزایش دستمزد و کاهش بهره‌وری مصادیق مهمی از تورم ناشی از فشار هزینه، رشد نامتوازن بخش‌های مختلف اقتصادی، وابستگی درآمدهای دولت به درآمدهای ناشی از بخش نفت، ازجمله دلایل ساختاری برای بروز تورم و تداوم آن می‌باشد</p> <p>۷. نتایج حکایت از آن دارد که نرخ رشد تورم با مابه‌التفاوت نرخ رشد نقدینگی و رشد تولید برابر نبوده است. لذا می‌توان نتیجه گرفت که اگرچه نقدینگی می‌تواند یکی از عوامل مؤثر بر تورم باشد، لکن این رابطه یک به یک نیست. ارتباط تنگاتنگ بین شاخص کل بهای مصرف‌کننده و شاخص بهای کالاها و خدمات وارداتی (که خود تحت تأثیر نرخ ارز قرار دارد) و همچنین همبستگی شاخص بهای مصرف‌کننده و تولیدکننده (که خود نشانگر شاخص هزینه‌های تولید می‌باشد) دال بر نقش قابل توجه عوامل طرف عرضه بر تورم در</p>

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						اقتصاد ایران می‌باشند. شایان ذکر است، اهمیت عوامل طرف عرضه تا حدود زیادی ریشه در ساختار اقتصاد کشور دارد ۸. نتایج حاصل از تخمین مدل، نشان می‌دهد که تولید، شاخص قیمت کالاهای وارداتی، حجم نقدینگی و نرخ ارز هر یک قادرند بخشی از نوسانات قیمت در اقتصاد ایران را توجیه نمایند. لکن متغیر دستمزد دارای اثر معناداری بر قیمت نیست. ازسویی دیگر بیش از سه سال طول می‌کشد تا عدم تعادل‌های کوتاه‌مدت تورم از بین رفته و به سمت رابطه بلندمدت خویش برسد ۹. برای کنترل تورم در ایران صرفاً نمی‌توان بر سیاست‌های پولی تکیه نمود و در بلندمدت باید متغیرهای کلیدی بخش واقعی اقتصاد را نیز مد نظر قرار داد
۲۱	تورم، عوامل و راهکارهای مقابله با آن در ایران	سرآبادانی	۱۳۸۵	-----	روش توصیفی - تحلیلی	۱. با بررسی نرخ رشد نقدینگی، نرخ رشد تولید حقیقی و رشد سطح عمومی قیمت‌ها در دوره‌های زمانی گوناگون در ایران، می‌توان گفت نظریه پولی در ایران نقض می‌گردد. به این معنا که اندازه تورم در بلندمدت به میزان تفاضل نرخ رشد نقدینگی و نرخ رشد تولید حقیقی افزایش پیدا نکرده است، بلکه مقدار این تفاضل به مراتب از رشد سطح عمومی قیمت‌ها بیشتر بوده است ۲. تورم در ایران ناشی از عوامل ساختاری است. فرآیند صنعتی شدن و توسعه زندگی شهری، تقاضا برای محصولات کشاورزی و کالاهای تجاری را افزایش می‌دهد. اما به دلیل تنگناهای موجود در این بخش‌ها، امکان افزایش متناسب تولید وجود ندارد

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
						<p>۳. کاهش قدرت خرید دولت ناشی از تورم و افزایش کسری بودجه و تأمین آن از طریق استقراض از بانک مرکزی عرضه پول را در جامعه افزایش داده، فشارهای تورمی را می‌افزاید</p> <p>۴. عوامل متعددی از جمله کاهش ناپذیری عرضه در بخش کشاورزی، ماهیت و پیامدهای راهبردی صنعتی شدن با تکیه بر الگوی جانشینی واردات و محدودیت‌های موجود در عرضه نهاده‌های تولیدی مانند نیروی کار ماهر، مواد اولیه، حمل‌ونقل و انرژی و محدودیت‌های موجود در تجارت خارجی و... ریشه‌های اصلی مشکلات ساختاری در اقتصاد ایران بوده است که زمینه‌های محدود شدن عرضه در بخش‌های کلیدی اقتصاد (صنعت و کشاورزی) را فراهم کرده است</p> <p>۵. افزایش هزینه‌های مصرفی و مخارج سرمایه‌گذاری ناشی از درآمدهای نفتی سرازیر شده به کشور و رشد نامتناسب نقدینگی باعث افزایش شدید تقاضا شده، فشارهای تورمی را تشدید کرد. افزایش دستمزدها و قیمت کالاهای وارداتی نیز در تشدید روند پیش گفته مؤثر بوده است</p>
۲۲	درآمد نفت، تورم و رشد در ایران: آزمونی از بیماری هلندی پیش از اصلاح نرخ ارز	آرمن و آغاچری	۱۳۸۸		معادلات پویا، شبیه‌سازی	<p>۱. تورم به‌طور مستقیم از متغیرهای درآمد نفت، قیمت‌های خارجی و نرخ واقعی ارز متأثر می‌شود</p> <p>۲. اثر خالص حاکی از آن است که سطح بالاتر درآمد نفت، گرایش به کاهش تورم دارد که این اثر بعد از انقلاب به بیشترین مقدار خود رسیده است</p> <p>۳. بخش بزرگی از ناپایداری تورم و رشد اقتصادی نه به دلیل بالا رفتن فی‌نفسه درآمد نفت، بلکه به دلیل تغییراتی است که در آن به وجود می‌آید</p>

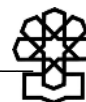
شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۲۳	سیکل‌های تجاری سیاسی (مطالعه موردی کشور ایران)	پورکاظمی، درویشی و شهیکی تاش	۱۳۸۶	۱۳۸۴-۱۳۶۸	فرضیات نورد هاوس و لیچر	۱. دولت‌ها (که هر چهار سال یک بار انتخاب می‌شوند) در راستای کنترل نرخ بیکاری، در دو سال اول سیاست‌های انبساطی اتخاذ می‌کنند که در نتیجه این سیاست، نرخ تورم افزایش می‌یابد. اما برای انتخاب مجدد در دوره بعد، در دو ساله دوم تلاش می‌کنند تا نرخ تورم را کاهش دهند
۲۴	ریشه‌های تورم در اقتصاد ایران	دهمرده نظر و کسایبی	۱۳۹۰	۱۳۳۸-۱۳۸۶	خودتوضیح‌برداری با وقفه‌های گسترده، آزمون علیت گرنجر، تجزیه واریانس	۱. متغیرهای تأثیرگذار بر تورم عبارت است از: نرخ رشد نقدینگی، نرخ رشد تورم وارداتی، نرخ رشد بهره‌وری نیروی کار، نرخ دستمزد، نسبت نرخ ارز بازار به نرخ ارز بازار رسمی، شکاف تولید، کسری بودجه و تنگناهای بخش کشاورزی (حاصل تفاوت شاخص قیمت مصرف‌کننده و شاخص قیمت خوراکی‌ها) ۲. بیشترین تأثیر مربوط به، نرخ تورم انتظاری و تنگناهای ساختاری است ۳. در کوتاه‌مدت نرخ ارز بالاترین اثرگذاری را بر نرخ تورم داراست (افزایش ۱۰ درصدی نرخ ارز منجر به افزایش ۶/۶ درصد نرخ تورم می‌گردد). پس از آن تنگناهای بخش کشاورزی و نیز بهره‌وری نیروی کار، نرخ تورم انتظاری بر تورم اثرگذارند ۴. در بلندمدت، اثر تنگناهای کشاورزی و نیز تورم وارداتی و بهره‌وری نیروی کار، بیشتر از سایر متغیرهاست. لذا برای کاهش تورم در سیاست‌های طراحی شده باید کاهش تنگناهای ساختاری و کاهش وابستگی به واردات مورد توجه قرار گیرد

شماره	عنوان تحقیق	نویسنده نویسندگان	سال انتشار	دوره زمانی مورد مطالعه	مدل اقتصادی / الگوی اقتصادسنجی	نتایج تحقیق
۲۵	آزمون خنثایی و ابرخنثایی پول در بلندمدت مطالعه موردی: ایران	کمیجانی، بیات، سبجانیان	۱۳۹۱	۱۳۵۲-۱۳۸۸	روش فیشر - سیاتر (FS)	۱. خنثایی در ایران به تعریف پول بستگی ندارد، به طوری که حجم پول (M1) و نقدینگی (M2) هر دو خنثی بوده و بر متغیرهای حقیقی مؤثر نیستند ۲. سیاست‌های پولی انبساطی در بلندمدت قادر نیست افزایش تولید و رونق اقتصادی را در پی بیاورد و برای رونق اقتصادی باید به سیاست‌هایی نظیر افزایش بهره‌وری نیروی کار و سرمایه که رشد پایدار و دائمی به همراه می‌آورند متوسل شد
۲۶	تحلیل تجربی تورم و قاعده سیاست‌گذاری پولی در ایران	اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی	۱۳۸۵	-----	-----	۱. یکی از ویژگی‌های بارز تورم در ایران پایداری آن است ۲. سطح عمومی قیمت‌ها دارای ارتباط بلندمدت معناداری با هر دو شاخص قیمت دارایی‌های مالی و حقیقی می‌باشد. گرچه این ارتباط با قیمت دارایی‌های مالی قوی‌تر بوده اما در کوتاه‌مدت نقش قیمت دارایی‌های حقیقی در توضیح تغییرات تورم بسیار قوی‌تر و معنادارتر است. نتایج همچنین نشان می‌دهد رونق بازار دارایی‌ها می‌تواند بخش عمده‌ای از رشد نقدینگی را در این بازارها جذب نموده و موجب کاهش فشار تورمی گردد ۳. دستیابی به سطوح بالاتر رشد اقتصادی و کرانه‌های پایین‌تر تورم مستلزم ثبات پولی بیشتر و حفظ آن در سطح نرخ رشد متوسط ۲۵ درصدی می‌باشد ۴. براساس برآوردهای انجام گرفته، آثار رشد پول بر رشد اقتصادی پس از طی چهار سال به صفر می‌رسد لکن آثار آن تورم پایدار بوده و نهایتاً شوک انبساطی پولی، خود را به شکل تورم بالاتر نمایان می‌سازد

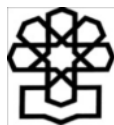
منابع و مأخذ

۱. اسلام‌لوییان، کریم، مریم، شفیع‌سروستانی، محبوبه، جعفری. بررسی اثر بازبودن تجاری بر متغیرهای کلان در اقتصاد ایران (۱۳۸۶-۱۳۴۰)، مجله اقتصادی (پژوهش‌های اقتصادی) تهران، ۱۳۸۹.
۲. اسلامی بیدگلی، غلام‌رضا، سعید، باجلان. آزمون نظریه مقداری پول در ایران و بررسی اثربخشی سیاست تثبیت قیمت‌ها با استفاده از مدل‌های گارچ، مجله اقتصادی (پژوهش‌نامه اقتصادی) تهران، ۱۳۸۷.
۳. اسماعیل‌زاده مقری، علی. بررسی تأثیرپذیری تورم از سرمایه‌گذاری کل در اقتصاد ایران، مجله اقتصادی (پژوهش‌های اقتصادی)، تهران، ۱۳۸۸.
۴. کازرونی، سیدعلیرضا، برات، اصغری. آزمون مدل کلاسیک تورم در ایران: روش همگرایی، مجله اقتصادی (پژوهش‌نامه بازرگانی)، تهران، ۱۳۸۱.
۵. امامی، کریم، میترا، علیا. برآورد شکاف تولید و تأثیر آن بر نرخ تورم در اقتصاد ایران به دنبال برآورد شکاف تولید به‌عنوان یکی از متغیرهای تأثیرگذار بر تورم در اقتصاد ایران، مجله اقتصادی (پژوهش‌های اقتصادی)، تهران، ۱۳۹۱.
۶. آرمن، سید عزیز، سیدجواد، آغاجری. درآمد نفت، تورم و رشد در ایران: آزمون از بیماری هلندی پیش از اصلاح نرخ ارز، مجله اقتصادی (فصلنامه اقتصادی)، تهران، ۱۳۸۸.
۷. بهشتی، محمدباقر، خالد، احمدزاده. بررسی اثر ساخت سنی جمعیت کشور روی تورم، مجله اقتصادی (مدرس علوم انسانی)، تهران، ۱۳۸۶.
۸. پورکاظمی، محمدحسین، باقر، درویشی، محمد نبی، شهیکی تاش. سیکل‌های تجاری سیاسی (مطالعه موردی کشور ایران)، فصلنامه بررسی‌های اقتصادی، تهران، ۱۳۸۶.
۹. تقوی، مهدی، مهدی، رضایی. تأثیر عواملی بجز سیاست آزادسازی بر جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران، تهران، ۱۳۸۹.
۱۰. تورم، دلایل و راه‌های مهار آن در اقتصاد ایران، معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی، وزارت بازرگانی (دفتر اقتصادی)، مردادماه ۱۳۸۴.
۱۱. گرجی، ابراهیم. اقتصاد کلان، نظریه‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، چاپ اول، فروردین‌ماه ۱۳۷۹.
۱۲. جعفری صمیمی، احمد، محمود، محمودزاده، لیلا، شادابی. آزادسازی اقتصادی و تورم: یک تحلیل بین‌کشوری، فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی، سال سوم، ش ۲ پیاپی ۸، تهران، ۱۳۸۸.
۱۳. حسینی نسب، سیدابراهیم، مهدیه، رضا قلی‌زاده. بررسی ریشه‌های مالی تورم در ایران (با تأکید بر کسری بودجه)، مجله اقتصادی (پژوهش‌های اقتصادی)، تهران، ۱۳۸۹.
۱۴. سامتی، مرتضی، مجید، صامتی، ابوالفضل، جنتی مشکانی. بررسی نقش هزینه مبادله بر تورم رکودی در ایران (۱۳۷۹-۱۳۵۰)، مجله اقتصادی (جستارهای اقتصادی) تهران، ۱۳۸۳.
۱۵. سرآبادانی، غلام‌رضا. تورم، عوامل و راهکارهای مقابله با آن در ایران، مجله اقتصادی (اقتصاد اسلامی) تهران، ۱۳۸۵.
۱۶. سلمان‌پور، علی، تقی، سلطانی، احسان، شافعی. پیامد جهانی شدن اقتصاد بر تورم داخلی در ایران، مجله اقتصادی (مدل‌سازی اقتصادی)، تهران، ۱۳۸۸.

۱۷. شریفی، نورالدین. اثرات مالیات غیرمستقیم و مخارج دولت بر اشتغال و تورم: یک تحلیل داده - ستانده، مجله اقتصادی (تحقیقات اقتصادی)، تهران، ۱۳۹۰.
۱۸. صادقی، سیدکمال، امینه، شیبانی، مجید، فشاری. بررسی عوامل مؤثر بر تورم با تأکید بر اندازه دولت، مجله اقتصادی (مدلسازی اقتصادی)، تهران، ۱۳۸۹.
۱۹. صمصامی، حسین، سعید، توتونچی ملکی. بررسی اثرات مستقیم و غیرمستقیم تغییرات نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی، مجله اقتصاد، تهران، ۱۳۸۹.
۲۰. طیب‌نیا، علی، معصومه، فولادی. بررسی آثار افزایش قیمت‌های جهانی بر سطح قیمت‌های داخلی، تراز تجاری و نرخ ارز، با استفاده از یک مدل تعادل عمومی محاسبه، مجله اقتصادی (تحقیقات اقتصادی)، تهران ۱۳۸۸.
۲۱. طیب‌نیا، علی، رضوان، زندیه. اثرات فرآیند جهانی شدن بر تورم در ایران، مجله اقتصادی (پژوهش‌های اقتصادی ایران)، تهران، ۱۳۸۹.
۲۲. عزیزی، فیروزه. پیش‌بینی شکاف تورم براساس مدل P^* در مورد ایران، تهران، ۱۳۸۳.
۲۳. کاوند، حسین، اصغر، شاه‌مرادی. الگوسازی تکانه‌های درآمدهای نفتی ایران در قالب یک مدل نئوکلاسیکی، مجله اقتصادی (جستارهای اقتصادی)، تهران، ۱۳۹۰.
۲۴. کمیجانی، اکبر، سعید، بیات، سید محمد هادی، سبحانیان. آزمون خنثایی و ابرخنثایی پول در بلندمدت مطالعه موردی: ایران، سیاست‌های اقتصادی (نامه مفید)، ۱۳۹۱.
۲۵. کمیجانی، اکبر، سیدمحمد هادی سبحانیان، سعید، بیات. آزمون خنثایی و ابرخنثایی پول در بلندمدت مطالعه موردی: ایران، پژوهشنامه اقتصادی، ۱۳۹۱.
۲۶. سرآبادانی، غلام‌رضا. تورم، عوامل و راهکارهای مقابله با آن در ایران، مجله اقتصادی (اقتصاد اسلامی)، تهران ۱۳۸۵.
۲۷. معمارنژاد، عباس، منیره، دیزجی. اثر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر تورم در کشورهای منتخب، تهران.
۲۸. نقدی، یزدان. بررسی میزان اثرات ضد تورمی افزایش تولید در بخش‌های مختلف صنعت، خدمات و کشاورزی، مجله اقتصادی (پژوهشگر مدیریت)، تهران، ۱۳۸۷.
۲۹. قوام مسعودی، زهره، احمد، تشکینی. تحلیل تجربی تورم در اقتصاد ایران (۸۱-۱۳۳۸)، مجله اقتصادی (پژوهشنامه بازرگانی)، تهران، ۱۳۸۴.
۳۰. کازرونی، علیرضا و برات، اصغری. آزمون مدل کلاسیک تورم در ایران: روش همگرایی، پژوهشنامه بازرگانی، فصلنامه ش ۲۳، ۱۳۸۱.
31. Aghevli, Bilan and Mohsen Khan. "Government Deficit and Inflation Process in Developing Countries", I.M.F. staff Paper, 1978.
32. Bahmani-OSKOOEE, Mohsen. "Source of Inflation In Post- Revolutiony Iran", International Economic Journal, Volume 9.2 Number, Summer 1995.
33. Ikani, Azizollah. "The Dynamics of Inflation in Iran", Netherlan: Tilburg University Press, 1987.
34. Fridman, Milton (1963) "Inflation, Causes and Consequences", Asia Publishing House (New York, 1963).
35. Hallman, J.J., R.D. Porter and D.H. Small " Is Price Level tied to the M2 mometry aggregation the long run?" The american Economic Review, Vol. 81, 1991.
36. Harris, Laurence "Monetary Theory" MaGraw- Hill, Book Company, 1981.
37. Snowdon, B.H. Vane and P. Wynareczyk " A Modern Guide to Macroeconomics: An Introduction to Competing Schools of Thought" Edward Elgar, 1994.

38. William J. Bamoul and Alan S. Blinder " Economics Principles and Policy" 5th Edition, 1991.
39. Grenn· John H. "Inflation Targeting: Theory and Policy Implication" IMF Staff Paper· Vol. 43· No.4, 1996.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۷۹۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: علل بروز تورم در ایران و راه‌های کاهش و مهار آن (مروری بر مطالعات انجام شده)

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین: سیدمحمد هادی سبحانیان

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: علی لاریجانی (ریاست مجلس شورای اسلامی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۱/۱۴